

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Konsolidovaná výročná správa

Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

za rok 2024

PaedDr. Martina Šimkovičová
ministerka kultúry Slovenskej republiky

Október 2025

Obsah

Obsah	2
I. Úvod	3
II. Identifikácia kapitoly Ministerstva kultúry Slovenskej republiky	3
2. 1 Postavenie ministerstva a pôsobnosť ministerstva	3
III. Hlavné úlohy ministerstva	5
IV. Organizácie v pôsobnosti rozpočtovej kapitoly MK SR	7
4.1 Organizácie vo vecnej pôsobnosti sekcie médií, audiovizie a autorského práva .	8
4.2 Organizácie vo vecnej pôsobnosti sekcie kultúrneho dedičstva	10
4.3 Organizácie vo vecnej pôsobnosti sekcie umenia a štátneho jazyka	22
V. Informácie u fungovaní Ministerstva kultúry SR	30
VI. Záver	33

I. Úvod

Konsolidovaná výročná správa rozpočtovej kapitoly Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej „Ministerstvo kultúry SR“, resp. „MK SR“) je vypracovaná na základe zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Konsolidovaná výročná správa MK SR obsahuje základné údaje o rozpočtovej kapitole MK SR, jej postavenie, pôsobnosť, úlohy ministerstva a organizácií v jej riadiacej pôsobnosti, ciele a ich plnenie, hodnotenie výsledkov rozpočtového hospodárenia MK SR a jeho rozpočtových a príspevkových organizácií, majetkovú pozíciu kapitoly a základné informácie z konsolidovanej účtovnej závierky kapitoly MK SR.

Konsolidovaná výročná správa a Konsolidovaná účtovná závierka MK SR za rok 2024 je zverejnená v registri účtovných závierok.

II. Identifikácia kapitoly Ministerstva kultúry SR

Ministerstvo kultúry SR je rozpočtová organizácia, ktorá je svojimi príjmami a výdavkami napojená na štátny rozpočet Slovenskej republiky. Je právnickou osobou, ktorá v právnych vzťahoch vystupuje vo svojom mene alebo v mene Slovenskej republiky, ak to ustanovujú osobitné predpisy. Sídлом Ministerstva kultúry SR je Bratislava.

MK SR postupuje pri svojej činnosti a hospodárení v zmysle zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov.

2.1 Postavenie ministerstva a pôsobnosť ministerstva

Názov ministerstva:	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Sídlo:	Nám SNP č. 33, 813 31 Bratislava
IČO:	00165182
Tel.:	+421 2 20482 111
WEB:	www.mksr.sk
Minister:	PaedDr. Martina Šimkovičová

Štátny tajomník 1:	Mgr. Mário Maruška
Štátny tajomník 2:	JUDr. Tibor Bernat'ák
Generálny tajomník služobného úradu:	JUDr. Mgr. Lukáš Machala

Ministerstvo kultúry SR je ústredným orgánom štátnej správy pre štátny jazyk, ochranu pamiatkového fondu, kultúrne dedičstvo a knihovníctvo, umenie, autorské právo a práva súvisiace s autorským právom, kultúrno-osvetovú činnosť a ľudovú umeleckú výrobu, prezentáciu slovenskej kultúry v zahraničí, vzťahy s cirkvami a náboženskými spoločnosťami, médiá a audioviziu a podporu kultúry národnostných menšín.

MK SR tiež metodicky riadi činnosť slovenských inštitútov v zahraničí v oblasti ich kultúrneho pôsobenia. Súčasne MK SR zabezpečuje výkon štátneho odborného dohľadu a kontrolu dodržiavania zákonných povinností na zverenom segmente výkonu štátnej správy.

MK SR plní úlohy vyplývajúce z právnych predpisov, Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2023 – 2027, Plánu práce vlády Slovenskej republiky na rok 2024, Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2024, uznesení vlády Slovenskej republiky a úlohy vyplývajúce z poradných orgánov vlády Slovenskej republiky, Národnej rady Slovenskej republiky, ako aj viaceré operatívne úlohy súvisiace s pôsobnosťou a výkonom štátnej správy v rezorte kultúry.

Zámerom rozpočtovej politiky MK SR v roku 2024 bolo finančne zabezpečiť plnenie rozhodujúcich úloh v oblastiach svojej pôsobnosti, bežných prevádzkových potrieb rozpočtových a príspevkových organizácií a schválených priorít rezortu kultúry.

Ministerstvo kultúry SR sa organizačne člení na sekcie, odbory, oddelenia a osobitné organizačné útvary. Minister kultúry SR môže zriadiť samostatný odbor, samostatné oddelenie, alebo iný osobitný organizačný útvar ministerstva.

Konsolidovaný celok MK SR dosiahol za rok 2024 priemerný prepočítaný počet zamestnancov 4 534,8. Z toho bolo 527,7 riadiacich zamestnancov. V rozpočtových organizáciách bol priemerný prepočítaný stav zamestnancov 1 089,5. Z toho 163 riadiacich. V príspevkových organizáciách bolo 3 445,3 zamestnancov. Z toho 364,7 riadiacich.

III. Hlavné úlohy ministerstva

V roku 2024 plnilo Ministerstvo kultúry SR úlohy vyplývajúce zo strategických materiálov:

- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na roky 2023 – 2027,
- Plán práce vlády Slovenskej republiky na rok 2024,
- Plán legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2024,
- Uznesení vlády Slovenskej republiky.

Taktiež plnilo úlohy vyplývajúce z uznesení poradných orgánov vlády SR, Národnej rady SR v oblasti legislatívnej činnosti, tvorením návrhov zákonov, vyhlášok, opatrení a pod., súvisiace s pôsobnosťou a výkonom štátnej správy v rezorte kultúry.

Okrem uvedených úloh plní Ministerstvo kultúry SR v rámci svojej pôsobnosti tieto ďalšie úlohy:

- a. vypracúva koncepciu štátnej kultúrnej politiky, koncepciu starostlivosti o štátny jazyk, koncepciu ochrany pamiatkového fondu a určuje hlavné smery a stratégiu ochrany kultúrnych pamiatok, pamiatkových území, archeologických nálezov a archeologických nálezísk, koncepciu ochrany a rozvoja nemotného kultúrneho dedičstva, tradičnej ľudovej kultúry a miestnej a regionálnej kultúry, koncepciu ochrany a rozvoja kultúrnych aktivít zdravotne postihnutých alebo inak znevýhodnených skupín obyvateľstva, programy podpôr na ochranu a obnovu územia zapísaného v Zozname svetového dedičstva a zabezpečuje ich koordináciu a kontrolu uskutočňovania, návrhy zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v oblastiach, ktoré patria do pôsobnosti ministerstva, návrh na vyhlásenie pamiatkovej rezervácie, koncepciu mediálnej výchovy, vyhlasuje kodifikovanú podobu štátneho jazyka, pamiatkovú zónu a mení a zrušuje toto vyhlásenie, dokument alebo súbor knižničných dokumentov za historický knižničný dokument alebo historický knižničný fond a zrušuje toto vyhlásenie z mimoriadnych dôvodov, vedie Register múzeí a galérií, Register predmetov kultúrnej hodnoty, Zoznam knižníc Slovenskej republiky, evidenciu cirkví a náboženských spoločností a právnických osôb, ktoré odvodzujú svoju právnu subjektivitu od cirkví a náboženských spoločností podľa osobitného predpisu, evidenciu

slovenských audiovizuálnych diel, evidenciu slovenských zvukových záznamov, evidenciu slovenských multimedialných diel, evidenciu osôb pôsobiacich v audiovizii a register nezávislých producentov, zoznam periodickej tlače a ďalšie evidencie, ak tak ustanoví zákon,

- b. vykonáva ústredný štátny dohľad na úseku ochrany pamiatkového fondu prostredníctvom Pamiatkovej inšpekcie ministerstva, ústredný štátny dohľad nad ochranou kultúrneho dedičstva a knihovníctva, štátny dohľad na úseku ochrany štátneho jazyka, kontrolu ochrany a starostlivosti o územie zapísané v Zozname svetového dedičstva, dohľad nad výkonom kolektívnej správy práv podľa zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov, dohľad a kontrolu nad dodržiavaním povinností vyplývajúcich z osobitných predpisov,
- c. rozhoduje o žiadosti o povolenie na dočasný vývoz národnej kultúrnej pamiatky, žiadosti o povolenie na trvalý alebo dočasný vývoz zbierkového predmetu, alebo predmetu kultúrnej hodnoty vrátane žiadosti o zmenu účelu dočasného vývozu, udelení a odňatí oprávnenia na výkon kolektívnej správy práv podľa autorského zákona,
- d. udeľuje a odníma oprávnenie na vykonávanie archeologického výskumu a odníma osvedčenie o osobitnej odbornej spôsobilosti na vykonávanie pamiatkového výskumu a predlžuje jeho platnosť, súhlas na dočasný vývoz historického knižničného dokumentu alebo historického knižničného fondu, súhlas na trvalý vývoz dokumentu alebo súboru knižničných dokumentov, ktorý by pre jeho mimoriadnu hodnotu bolo možné navrhnúť na vyhlásenie za historický knižničný dokument a historický knižničný fond,
- e. utvára podmienky dotačného a viac zdrojového systému financovania v oblasti kultúry, podmienky na informatizáciu knižníc a ich zapojenie do verejného informačného systému, právne a organizačné podmienky na zabezpečenie a rozvoj knižničného systému, legislatívne podmienky na rozvoj múzeí a galérií,
- f. vydáva rozhodnutia v správnom konaní o uložení pokút podľa osobitných predpisov,
- g. riadi a kontroluje výkon štátnej správy v rezorte kultúry,
- h. navrhuje národnú kultúrnu pamiatku alebo pamiatkové územie na zápis do Zoznamu svetového dedičstva,

- i. plní úlohy spojené s navrátením nezákonne vyvezených kultúrnych pamiatok a predmetov kultúrnej hodnoty podľa osobitných predpisov,
- j. registruje cirkvi a náboženské spoločnosti a rozhoduje o zrušení takejto registrácie,
- k. podporuje tvorbu a verejnú prezentáciu výsledkov osvetovej činnosti v Slovenskej republike a v zahraničí,
- l. poskytuje dotácie z prostriedkov štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok podľa osobitného predpisu,
- m. plní úlohy vyplývajúce z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky pre aktuálne obdobie, Plánu práce vlády Slovenskej republiky, plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky, uznesení vlády Slovenskej republiky a úlohy vyplývajúce z poradných orgánov vlády i Národnej rady Slovenskej republiky, ako aj iné operatívne úlohy.

IV. Organizácie v pôsobnosti rozpočtovej kapitoly MK SR

Kapitolu MK SR tvorí Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy - samostatná štátna rozpočtová organizácia a 30 ďalších organizácií v jeho pôsobnosti (6 štátnych rozpočtových organizácií a 24 štátnych príspevkových organizácií.) Štátna príspevková organizácia Kunsthalle Bratislava bola dňom 31.3.2024 na základe rozhodnutia ministerky kultúry SR č. MK-4145/2024-110/5935 zo dňa 22.3.2024 zlúčená s účinnosťou od 1.4.2024 so Slovenskou národnou galériou.

PČ	Názov účtovnej jednotky		IČO
1	Ministerstvo kultúry SR	RO	00165182
2	Štátna vedecká knižnica Košice	RO	00164674
3	Štátna vedecká knižnica Prešov	RO	00164682
4	Univerzitná knižnica Bratislava	RO	00164631
5	Medzinárodný dom umenia pre deti Bibiana	RO	00682357
6	Pamiatkový úrad SR	RO	31755194
7	Slovenská národná knižnica Martin	RO	36138517
8	Ústredie ľudovej umeleckej výroby	PO	00164429
9	Národné osvetové centrum	PO	00164615

10	Divadelný ústav	PO	00164691
11	Slovenská filharmónia	PO	00164704
12	Slovenská národná galéria	PO	00164712
13	Slovenské národné múzeum	PO	00164721
14	Slovenské národné divadlo	PO	00164763
15	Slovenský ľudový umelecký kolektív	PO	00164780
16	Umelecký súbor Lúčnica	PO	00164828
17	Hudobné centrum	PO	00164836
18	Štátna filharmónia Košice	PO	00164844
19	Slovenská ústredná hvezdáreň	PO	00164852
20	Divadlo Nová scéna	PO	00164861
21	Štátny komorný orchester Žilina	PO	00228672
22	Slovenské centrum dizajnu	PO	00699993
23	Slovenský filmový ústav	PO	00891444
24	Slovenské technické múzeum Košice	PO	31297111
25	Národné divadlo Košice	PO	31299512
26	Slovenské literárne centrum	PO	31752381
27	Štátna vedecká knižnica Banská Bystrica	PO	35987006
28	Štátna opera	PO	35989327
29	Slovenská knižnica pre nevidiacich M. Hrebendu v Levoči	PO	37780387
30	Tanečné divadlo Ifju Szívek	PO	31796796
31	Kunsthalle Bratislava do 31.3.2024	PO	52832171

4.1 Organizácie vo vecnej pôsobnosti sekcie médií, audiovizie a autorského práva

Slovenský filmový ústav (SFÚ) – je jediná štátna organizácia pôsobiaca v oblasti audiovizie na Slovensku. Jej súčasťou je filmový archív, ktorý je v zmysle rozhodnutia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky špecializovaným verejným archívom. Tvoria ho jedinečné filmové a s filmom súvisiace archívne fondy a zbierky, ktoré sú základom audiovizuálneho dedičstva Slovenskej republiky a sprostredkovane aj súčasťou európskeho audiovizuálneho dedičstva. Svojimi činnosťami SFÚ tieto zbierky odborne spracováva, ošetruje, renovuje, katalogizuje a sprístupňuje, čím naplňa svoje základné poslanie a vytvára

odborné zázemie pre ďalšie vedecké, výskumné a osvetové činnosti. V oblasti kinematografie a audiovizuálnej kultúry má nezastupiteľné miesto vo verejnej prezentácii, popularizácii a propagácii súčasnej slovenskej kinematografie a jej hodnôt na Slovensku aj v zahraničí.

Vláda SR v súlade s uznesením č. 441/2006 schválila návrh aktualizácie Projektu systematickej obnovy audiovizuálneho dedičstva SR s cieľom záchranu kinematografických a audiovizuálnych diel a ich postupného sprístupňovania verejnosti. Projekt je schválený ako dlhodobý, s výhľadom do roku 2033 a jeho súčasťou je pokrytie nákladov na diagnostiku a ošetrovanie, obnovu, deponovanie, katalogizáciu, evidenciu, sprístupnenie a digitalizáciu.

V roku 2022 boli požiarom v digitalizačnom pracovisku poškodené stroje a zariadenia, časť inžinierskych sietí, omietka a podlahy. Škoda bola predmetom naceňovania v súčinnosti s poisťovňou. Niektoré stroje a zariadenia boli k 31.12.2022 na základe odborných posudkov vyradené z používania z dôvodu ich poškodenia požiarom, čo znamenalo pokles hodnoty majetku v nadobúdacích cenách. V štvrtom štvrtroku 2023 začali stavebné práce za účelom uvedenia priestoru digitalizačného pracoviska do pôvodného stavu. Tieto práce prebiehali do apríla 2024. Obnovením činnosti digitalizačného pracoviska sa pokračovalo v nastavených činnostiach a procesoch národného projektu Informatizácia spoločnosti – Prioritná os č. 2 „Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry“, ktorej cieľom je vykonávať digitalizáciu audiovizuálneho dedičstva SR v kvalite nastavenej v národnom projekte.

Vzhľadom k stavu objektu Kina Lumière na Špitálskej ulici č. 4 v Bratislave, prebehla v priebehu roka 2023 jeho renovácia, z ktorej bolo vydané kolaudačné rozhodnutie dňa 19.1.2024. MK SR poskytlo už v roku 2022 časť kapitálových výdavkov, kde bola zabezpečená projektová dokumentácia a verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby.

V najbližšom období budú nutné vzhľadom na vysokú mieru opotrebovanosti objektov depozitu filmových materiálov v Pezinku ako aj sídelnej budovy v Bratislave rozsiahle opravy, prípadne výmeny alebo doplnenia klimatizačných zariadení, náhradný zdroj elektrickej energie, izolácie stien a stropov, modernizácia PC siete a úpravy omietok tak, aby boli plne zabezpečené podmienky pre ochranu kultúrneho dedičstva aj v krízových situáciách a zabezpečené nevyhnutné chladenie a odvlhčovanie depozitov filmových materiálov.

4.2 Organizácie vo vecnej pôsobnosti sekcie kultúrneho dedičstva

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (PÚ SR) - ťažisko prác Pamiatkového úradu Slovenskej republiky sa v roku 2024 sústredilo predovšetkým na zabezpečenie výkonu štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu, a to hlavne vydávaním rozhodnutí, záväzných stanovísk a odborných vyjadrení a stanovísk k jednotlivým požiadavkám oprávnených osôb.

K ďalším nemenej dôležitým úlohám Pamiatkového úradu patrí koordinácia odborných a výskumných úloh, teória a metodológia ochrany pamiatkového fondu, stav a podmienky jeho ochrany, zabezpečenie výskumných a reštaurátorských prác, koordinácia dokumentačnej, vzdelávacej, výchovnej, edičnej a propagačnej činnosti ako aj spolupráca na medzinárodných projektoch ochrany a obnovy národných kultúrnych pamiatok.

V priebehu roka pokračovala realizácia dlhodobých úloh PÚ SR, najmä Revízia Ústredného zoznamu pamiatkového fondu SR a príprava Súpisu národných kultúrnych pamiatok, ako aj revízia pamiatkových území. Pamiatkový úrad aktívne pracoval na realizácii dlhodobého projektu Digitálny pamiatkový fond.

Počas roka pokračoval projekt pasportizácie nehnuteľných pamiatkových objektov v správe štátu, ktorý je súčasťou Plánu obnovy a odolnosti, Komponent 2: Obnova budov / Reforma zvýšenia transparentnosti a zefektívnenia rozhodnutí Pamiatkového úradu SR.

V roku 2023 bol zaradený do užívania softvér PAMIS – pamiatkový informačný systém. Po migrácii dát z pôvodného archívneho informačného systému do modulu eArchive v rámci PAMIS sa uskutočnilo testovanie systému v ostrej prevádzke. Modul eArchive obsahuje aplikácie pre správu fondov a zbierok, tvorbu archívnych pomôcok, správu číselníkov, správu registrov, evidencie prírastkov a úbytkov, lokáciu úložných jednotiek, správu bádateľov, správu bádateľských listov a ďalšie funkcie.

PÚ SR pokračoval v práci na digitalizácii archívnych dokumentov a tvorbe digitálneho pamiatkového archívu systematickou digitalizáciou vybraných archívnych súborov, dopĺňaním metadát, revíziou digitalizátov vytvorených v minulosti a ich ukladaní do systému eArchive v rámci PAMIS. Nadalej pokračovala práca na katalogizácii

knižničných jednotiek v knižnično-informačnom systéme DAWINCI – online katalóg na vyhľadávanie publikácií knižničného fondu PÚ SR.

PÚ SR navrhol zriadenie príspevkovej organizácie Centrum pre pamiatky, ktorá by mala pokrývať vedeckú, výskumnú a inú odbornú činnosť v súvislosti s reštaurovaním, preventívnou údržbou a niektorými ďalšími odbornými činnosťami. Prípravu vzniku tejto organizácie po stránke ekonomickej, prevádzkovej, odbornej a právnej pripravoval PÚ SR v spolupráci s MK SR, s externými analytikmi, ale aj s ďalšími organizáciami a inštitúciami z oblasti kultúry.

V roku 2024 pokračovali začaté práce a činnosti na ďalších projektoch Pamiatkového úradu SR ako napríklad: Červený Kláštor znovuzrodený, Erasmus+, projekt Agentúry na podporu výskumu a vývoja č. APVV-22-0151 s názvom Krajina pod mračnom bodov „MRAK“ a tiež implementácia bilaterálneho projektu PAAT – Preventively and actively together, v rámci ktorého sa v roku 2024 vykonal napríklad Deň čistenia odkvapov v Bratislave, tesársky workshop v Múzeu Červený Kláštor a ďalšie aktivity.

V septembri 2024 bola uzatvorená zmluva o realizovaní a financovaní projektu „Cestou prírody a kultúry dolinou Dunajca“, ktorý realizuje PÚ SR v rámci partnerstva s obcou Ochotnica v Poľsku. Realizácia projektu potrvá do roku 2026.

Múzeá a galérie

Ministerstvo kultúry SR je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť múzeí a galérií. V zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR sú štátne príspevkové organizácie: **Slovenské národné múzeum, Slovenské technické múzeum a Slovenská národná galéria.**

Uvedené múzeá a galéria sú vrcholné zbierkotvorné, vedecko-výskumné, metodické a kultúrno-vzdelávacie inštitúcie s celoštátnou pôsobnosťou, ktorých poslaním je nadobúdať, odborne spravovať, prezentovať a ochraňovať zbierkové predmety tvoriace významnú súčasť kultúrneho dedičstva. Pri výkone základných odborných múzejných a galerijných činností zabezpečujú aj výkon metodickej činnosti pre sústavu múzeí a galérií v SR. Múzeá a galérie zhromažďujú, ochraňujú, odborne zhodnocujú a vedeckými metódami skúmajú zbierkové predmety a zbierky dokumentujúce najmä územie Slovenska, slovenský

národ a etniká žijúce na tomto území, ako aj Slovákov, ktorí žili a žijú v zahraničí. Poznatky získané odborným zhodnocovaním a vedeckým skúmaním zbierkových predmetov a zbierok prezentujú verejnosti špecifickými formami múzejnej komunikácie. Slovenské národné a slovenské technické múzeum a tiež Slovenská národná galéria ako integrálna súčasť kultúrnej infraštruktúry SR popri napĺňaní poslania pri ochrane kultúrneho dedičstva poskytujú široké spektrum služieb pre verejnosť v oblasti prezentačných, kultúrno-vzdelávacích a voľnočasových aktivít. Múzeá a galérie sa významnou mierou zúčastňujú aj na prezentácii Slovenska a jeho kultúry v zahraničí a na rozvoji medzinárodnej kultúrnej spolupráce, najmä s partnerskými pamäťovými a fondovými inštitúciami.

Slovenské národné múzeum (SNM) sa zameriava na ochranu, výskum a prezentáciu kultúrneho dedičstva a spravuje 18 múzeí na území Slovenska, vrátane archeologického, historického, prírodovedného a hudobného múzea. Predstavuje vyše 3,8 milióna zbierkových predmetov zo všetkých vedných odborov a organizuje množstvo výstav a podujatí. Medzi najnavštevovanejšie objekty patrí Bojnický zámok, kaštieľ v Betliari a hrad Červený Kameň. V roku 2024 pokračovalo v obnove a rekonštrukcii hradu Krásna Hôrka, Spišského hradu, kaštieľa a hradu Modrý Kameň, kaštieľa Dolná Krupá a Múzea Martina Benku v Martine. SNM sa v roku 2024 aktívne pripravovalo na realizáciu obnovy sídelnej budovy SNM v Bratislave a ďalších obnov v rámci projektu Program Slovensko, ktorého jednotlivé projekty majú byť spustené v roku 2025. Ďalej pracovalo na dokončení obnovy objektov financovaných prostredníctvom nenávratného finančného príspevku EHP a Nórskeho finančného mechanizmu. Zabezpečovalo prevádzku CEMUZ – Centrálna evidencia múzejných zbierok a špeciálneho softvéru IS DEMZ na odbornú evidenciu zbierkových predmetov. Ďalej bola vyvíjaná rozsiahla vedecko-výskumná činnosť ako napríklad vybudovanie výskumno-vývojovej infraštruktúry na výskum genetickej biodiverzity organizmov a zapojenie do iniciatívy IBOL (International Barcode of Life). Bol dokončený projekt stálych expozícií SNM – Prírodovedného múzea. Naďalej pokračujú prípravy nových expozícií na obnovovanom hrade Krásna Hôrka a nových stálych expozícií v nosných špecializovaných múzeách, pokračuje vyvíjaná činnosť na skvalitňovaní propagačnej a edičnej činnosti ako aj odbornometodickej činnosti.

Slovenské technické múzeum (STM) je špecializované na dokumentovanie vývoja vedy, výroby, techniky, dopravy a priemyslu v Slovenskej republike. Jeho základným poslaním je získať, zhodnocovať, skúmať, ochraňovať, využívať a prezentovať zbierkové predmety, zbierky a dokumentačné materiály viažuce sa ku komplexnej dokumentácii dejín a vývoja vedy a techniky, výroby, priemyslu a dopravy v Slovenskej republike a k podielu Slovenska a jeho osobností na rozvoji svetovej vedy a techniky ako súčasťi národného kultúrneho dedičstva. STM pokračovalo v zlepšovaní podmienok na realizáciu dokumentácie odborného ošetrovania zbierkových predmetov elektronickou formou s využitím modulu ESEZ 4G, etapovitom ošetrovaní veľkorozmerných zbierkových predmetov leteckej techniky, ošetrovaní NKP Remorkéra Šturec a jeho príprave pre využitie v rámci prezentačnej činnosti, lode Zvolen a Meteor a ich prípravy na sprístupnenie verejnosti, ako aj reštaurovania výnimočných zbierkových predmetov. Pokračovalo v sťahovaní zbierkových predmetov do vytvoreného Centrálného depozitára STM a v zabezpečovaní ochrany exteriérov vystavených veľkorozmerných exponátov.

Múzeum ďalej pracovalo na množstve ďalších projektov ako dobudovanie múzea letectva v Košiciach, príprave prezentácie histórie riečnej a lodnej prepravy na Slovensku, pokračovanie v zámere vybudovania Múzea vodnej dopravy v lokalite Zimný prístav v Bratislave a pokračovanie v zámeroch obnovy súčastí technicko-technologického komplexu Solivaru.

STM ďalej zabezpečovalo rekonštrukciu objektu Kaštieľ a v Budimíre, opravu objektov NKP Solivar s areálom, stabilizovanie a konzervovanie objektov NKP, opravu, údržbu a rekonštrukciu ďalších budov a priestorov pre kontinuálne zabezpečenie funkčnosti, bezpečnosti a zvyšovanie prístupnosti aj pre znevýhodnené skupiny návštevníkov.

Slovenská národná galéria (SNG) sa zameriava na zbieranie a ochranu umeleckých diel vo všetkých výtvarných disciplínach, vrátane maliarstva, sochárstva, kresby a grafiky. Súčasťou SNG sú štyri vysunuté pracoviská: Zvolenský zámok, Kaštieľ Strážky v Spišskej Belej, Galéria Ľudovíta Fullu v Ružomberku a Schaubmarov mlyn v Pezinku. V decembri 2022 zakončila viac ako dvadsaťročný proces rekonštrukcie a modernizácie sídla SNG na Rázusovom nábřeží. Následne v roku 2023 bola zaradená do užívania rekonštrukcia budovy SNG, zariadenie interiéru a multimediálna technika. V priebehu roka 2023 bola teda budova postupne zariaďovaná ako pre zamestnancov, tak pre návštevníkov. Depozitár (vyše

80 tisíc zbierkových predmetov), ktorý bol dočasne umiestnený na rôznych miestach sa mohol začať sťahovať do novo zrekonštruovaných priestorov. Súčasne bolo sťahované digitalizačné pracovisko delimitované od Múzea SNP zo skladov v Banskej Bystrici do Zvolenského zámku. SNG je po rekonštrukcii v plnej a ostrej prevádzke od júna 2024, kedy boli sprístupnené zvyšné tri stále expozície.

Ako garant vývoja a správca CEDVU – Centrálna evidencia diel výtvarného umenia začali koncom roka 2023 prípravy na zásadný upgrade z dôvodu zastaranosti používateľského rozhrania, výmeny častí architektúry a rozšírenia funkcionality. Jedným z hlavných cieľov na rok 2024 bolo rozšírenie zbierkového fondu. Bola zavedená nová služba predaja a rezervácie vstupeniek prostredníctvom systému Colosseum. V spolupráci s nórsnym partnerom vyvinuli webovú aplikáciu Atlas SNG, ktorá poskytuje bližšie informácie o vystavených dielach.

V dvoch digitalizačných centrách pokračovala digitalizácia zbierok a archívnych fondov nielen SNG, ale aj ďalších múzeí a galérií, s ktorými v tomto smere SNG spolupracuje. Koncom roka 2023 bolo zakúpené nové zariadenie ARAGO Photogrammetry Rig na snímanie 3D predmetov za účelom vytvorenia digitálnej kópie objektu. Rok 2024 bol zameraný na zabehnutie procesov s touto technológiou a nastavenie výstupov. Ďalej boli dokúpené komponenty na 3D snímanie objektovou panorámou, ideálne pre muzeálne objekty, ktoré umožnia digitalizáciu aj zavesených 3D objektov.

Knižnice a knižničná činnosť

Ministerstvo kultúry SR vykonáva štátnu správu v oblasti knižničného systému, ochrany historických knižničných dokumentov a historických knižničných fondov. V zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry SR sú Slovenská národná knižnica v Martine, univerzálne vedecké knižnice – Univerzitná knižnica v Bratislave, Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici, Štátna vedecká knižnica v Košiciach, Štátna vedecká knižnica v Prešove a špeciálna knižnica Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči.

Ich základným poslaním je zabezpečiť prostredníctvom knižnično-informačných služieb kultúrne, informačné, vedecko-výskumné a vzdelávacie potreby verejnosti a podporovať ich celoživotné vzdelávanie, nezávislé rozhodovanie a duchovný rozvoj.

Slovenská národná knižnica (SNK) je konzervačnou a depozitnou knižnicou Slovenskej republiky a národnou bibliografickou agentúrou. Zhromažďuje, odborne spracúva, ochraňuje a sprístupňuje domáce a zahraničné slovacikálne dokumenty, je pracoviskom pre literárno-archívnu, literárno-múzejnú a biografickú dokumentáciu, výskum, ochranu a podporu slovenskej kultúry a literatúry. Spravuje a ochraňuje historické knižničné dokumenty a historické knižničné fondy, je národným pracoviskom pre oblasť reštaurovania, konzervovania a digitalizácie knižničných dokumentov. Na základe zmluvy medzi Úradom vlády SR a Slovenskou národnou knižnicou Martin bol poskytnutý nenávratný finančný príspevok na realizáciu individuálneho projektu „Slovenská digitálna knižnica – detašované pracovisko SNK Vrútky“ na vybudovanie digitalizačného pracoviska na digitalizáciu rukopisov a tlačí s cieľom zabezpečenia ochrany a dlhodobého uchovania kultúrneho dedičstva na Slovensku.

Dňa 17. apríla 2023 bola oficiálne spustená Digitálna knižnica SNK (dikda.snk.sk).

Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči (SKN) ako celoštátna špeciálna knižnica má výhradné postavenie v oblasti zabezpečovania prístupnosti k informáciám pre osoby so zrakovým postihnutím a pre osoby s inými poruchami čítania v Slovenskej republike s cieľom zabezpečiť ich kultúrne, informačné, vedecko-výskumné a vzdelávacie potreby. Jedinečnosťou knižnice je to, že všetky periodické a neperiodické publikácie a ďalšie tlačoviny vo formátoch prístupných vnímaniu zdravotne postihnutých si vyrába sama.

V spolupráci so SNK v Martine poskytuje novú službu DIKDA pre čitateľov SKN, vďaka ktorej môžu používatelia požiadať o digitalizáciu z vyše 1 000 000 monografií a periodík nie len vo formáte PDF, ale aj ako zvukovú knihu vygenerovanú pomocou syntetickej reči.

SKN sa na základe uzavretej dohody od roku 2025 stane súčasťou globálnej knižnej služby ABC (Global Book Service), ktorá umožní bezplatnú cezhraničnú výmenu diel

prístupných pre osoby so zrakovým postihnutím a osoby s poruchami čítania, čím zásadne rozšíri ponuku sprístupnenia cudzojazyčnej literatúry.

V záujme zvyšovania vlastných príjmov sa zameriava tiež na rozširovanie ponuky elektronického obchodu.

V rámci plnenia úloh Slovenskej autority pre Braillovo písmo (SABP) je to predovšetkým štandardizácia Braillovoho písma pre všetky oblasti jeho využitia, vytvorenie unifikovaných pravidiel tvorby a používania a reliéfnej grafiky na Slovensku.

Štátna vedecká knižnica Banská Bystrica (ŠVK BB), Štátna vedecká knižnica Košice (ŠVK KE) a Štátna vedecká knižnica Prešov (ŠVK PO) budujú a ochraňujú knižničný fond, zabezpečujú digitalizáciu a sprístupnenie digitálnych dokumentov, poskytujú knižnično-informačné služby, zabezpečujú tiež múzejnú a vedecko-výskumnú činnosť. Zhromažďujú, odborne spracovávajú, uchovávajú, ochraňujú a sprístupňujú univerzálny knižničný fond, predovšetkým domáce a zahraničné vedecké a odborné knižničné dokumenty a špeciálne technické dokumenty. Poskytujú základné a špeciálne knižnično-informačné služby podporujúce rozvoj vedy, techniky, kultúry a vzdelávania. Poskytujú tiež medziknižničnú a medzinárodnú výpožičnú službu. Podieľajú sa na budovaní súborného katalógu slovenských knižníc a periodík.

Univerzitná knižnica v Bratislave (UKB) je vedecká knižnica a multifunkčné kultúrne centrum. Jej základným poslaním je zabezpečiť prostredníctvom knižnično-informačných služieb a informačných technológií slobodný prístup k informáciám na všetkých druhoch nosičov s cieľom uspokojovať kultúrne, informačné, vedecko-výskumné a vzdelávacie potreby verejnosti a podporovať ich celoživotné vzdelávanie, nezávislé rozhodovanie a duchovný rozvoj. Po skončení obdobia udržateľnosti v Operačnom programe Informatizácia spoločnosti – PO2 boli v roku 2024 zabezpečené ukazovatele nevyhnutné na spoľahlivú a nepretržitú prevádzku Centrálného dátového archívu a na dlhodobú archiváciu kópií digitalizovaných objektov.

V roku 2024 pokračovali všetky knižnice v dopĺňaní, odbornej evidencii, spracovávaní, ochrane a v uchovávaní knižničného fondu, katalogizácii, poskytovaní knižnično-informačných služieb a vedecko-výskumnej činnosti.

V záujme udržania a zlepšenia kvality knižničných služieb sa zapojili do medzinárodného projektu LibraryEdu, ktorého cieľom bolo vytvárať partnerské vzťahy medzi knižnicami a strednými školami na Slovensku a v Nórsku.

Kultúrno-osvetová činnosť a tradičná ľudová kultúra

Národné osvetové centrum (NOC) ako štátna príspevková organizácia Ministerstva kultúry SR zabezpečuje funkciu celoslovenského odborného-metodického pracoviska pre kultúrno-osvetovú činnosť, kde podporuje rozvoj kultúrnych, kultúrno-osvetových neprofesionálnych umeleckých aktivít v miestnych a regionálnych podmienkach, a to najmä prostredníctvom teoreticko-koncepčnej činnosti, poradensko-vzdelávacej činnosti, záujmovej umeleckej činnosti, informačno-dokumentačnej činnosti, výskumu a štatistiky kultúry, edičnej a vydavateľskej činnosti, výstavnej a prezentačnej činnosti. Činnosť NOC zahŕňa aj pôsobenie Európskeho kontaktného bodu a Multifunkčného kultúrneho centra V-klub. V oblasti záujmovej činnosti zabezpečuje odborné poradenstvo a metodickú pomoc, vypracúva projekty a spolupodieľa sa na súťažných a prehliadkových aktivitách, významných celoštátnych podujatiach, odborne garantuje celoštátne súťaže ZUČ, eviduje, dokumentuje a ochraňuje tradičnú ľudovú kultúru a dbá na jej využitie v kultúrno-osvetovej činnosti.

Zabezpečuje, buduje, ochraňuje a napomáha rozvíjať duchovný rozvoj občanov a živej neprofesionálnej kultúry, ktorá je súčasťou nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku.

V roku 2024 pri príležitosti 70. výročia založenia prezentovala v priestoroch Domu umenia výstavu prezentujúcu prierez dlhoročných aktivít NOC. Ďalej sa priebežne dopĺňal, aktualizoval a spracovával obsah digitálnej bádateľne, katalógu knižnice a v zmysle optimalizácie výdavkov inštitúcie boli upravené jednotlivé činnosti a služby študovne. V priebehu roka 2024 NOC uskutočnilo alebo sa spolupodieľalo na organizácii mnohých výstav a iných podujatí. Je hlavným organizátorom významných kultúrnych podujatí ako Folklórny festival Východná či Scénická žatva. NOC pokračovalo v práci na digitálnej konverzii kultúrnych objektov z vlastného archívu. V multifunkčnom kultúrnom centre V-klub uskutočnilo viac ako sto podujatí rôzneho charakteru a umeleckých žánrov. Viedlo spoluprácu s Malokarpatským osvetovým strediskom a s izraelskou ambasádou.

V spolupráci s ÚEUVom bolo zrealizované náučno-vzdelávacie podujatie venované prírodným materiálom. Od septembra NOC nadviazalo spoluprácu s o.z. Bratislavské rožky, ktoré pravidelne pripravuje prednášky o histórii s renomovanými odborníkmi. Ďalej pokračovali aktivity zabezpečujúce napĺňanie obsahu národných registrov a portálu kultúrneho dedičstva Slovenska – Slovakiana.sk spracovaním kultúrnych a digitálnych objektov a vytváraním statického odborného textového obsahu formou odborných článkov a digitálneho obsahu formou dokumentárnych reportáží. NOC pokračovalo v zabezpečení prevádzky projektu CAIR (Centrálne aplikačná infraštruktúra a registratúra) pre správu a tvorbu obsahu a zároveň v zabezpečení autorskoprávnej ochrany vo vzťahu k sprístupňovaniu zdigitalizovaného kultúrneho dedičstva a kultúrnych objektov.

V rámci informačných systémov je NOC výhradný majiteľ IS KULT, ktorý je prevádzkovaný na serveroch MK SR a slúži na štatistické zisťovania a IS CEMUZ, ktorý je prevádzkovaný SNM, prostredníctvom ktorého SNM plní svoju zákonnú povinnosť vedenia elektronickej evidencie múzeí SR.

NOC sa v roku 2024 stalo riadnym národným členom medzinárodnej asociácie amatérskeho divadla IATA/IATA.

Slovenská ústredná hvzdáreň v Hurbanove (SÚH) bola založená v roku 1871 a patrí medzi historicky najstaršie a najvýznamnejšie inštitúcie vedecko-kultúrneho charakteru na Slovensku. Jej poslaním je cieľavedomou činnosťou zhromažďovať, vedecky a odborne spracovávať poznatky z astronómie a príbuzných prírodných vied za účelom ich sprístupňovania širokej verejnosti. SÚH v súlade s predmetom svojej činnosti priebežne zabezpečuje úlohy v oblasti múzejnej, expozičnej, výstavnej a prezentačnej činnosti, ale tiež v oblasti metodicko-odborných, poradenských, konzultačných a vzdelávacích činností, v oblasti edičnej a vydavateľskej činnosti. Ďalej pôsobí v oblasti zahraničnej spolupráce a medzinárodných vzťahov a v oblasti vedecko-výskumnej činnosti. Organizačnou súčasťou SÚH je Múzeum Mikuláša Thegeho Konkolyho – zakladateľ a SÚH.

Jednou z hlavných atrakcií pre verejnosť je program v digitálnom planetáriu, ktoré bolo inštalované v roku 2015 a v roku 2024 prešlo celkovým upgradom za využitia kapitálových prostriedkov pridelených v roku 2023. Ďalšou oblasťou, ktorá prispieva k atraktivite programu sú muzeálne výstavy. Zbierkový fond už objemovo presahuje výstavné možnosti súčasných expozičných priestorov a preto bude potrebné ich rozšírenie

úpravou budovy dielne. Na budove už bola vymenená strešná krytina a v priebehu piatich rokov by mali prebehnúť úpravy jej interiérových častí.

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) je národná kultúrna organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou. V zmysle platného zákona je inštitucionálnym vykonávateľom ochrany a rozvoja ľudovej umeleckej výroby ako súčasť národného kultúrneho dedičstva. Zodpovedá za kontinuitu v uchovávaní poznatkov, zručností, kultúrnych a estetických hodnôt reprezentovaných živými remeslami a ľudovými umeleckými výrobami. Vytvára efektívny systém ochrany a rozvoja ľudovej umeleckej výroby zosúladením procesov výstavnej, vzdelávacej, edičnej, múzejnej a knižničnej praxe; starostlivosťou o ľudovú umeleckú výrobu a odbytom ľudových umeleckých výrobkov. Predmetom ochrany sú nehmotné kultúrne dedičstvo v podobe vedomostí a zručností uplatňované ľudovými výrobcami a ich súčasnými pokračovateľmi. Cieľom je zachovať estetické bohatstvo materiálneho a hmotného kultúrneho dedičstva v podobe tradičných techník a prírodných materiálov v zbierkovom fonde. Vede Register výrobcov ľudovej umeleckej výroby a Register výrobkov ľudovej umeleckej výroby, ktoré sú verejne prístupné na internetovej stránke organizácie. Z najhodnotnejších prejavov tradičnej a súčasnej ľudovej umeleckej výroby vytvára ÚĽUV zbierku predmetov pre Múzeum ľudovej umeleckej výroby a systematicky ju dopĺňa o nové prírastky. Registruje a zaznamenáva výskyt ľudových a umeleckých výrobkov na území SR, pomáha im rozvíjať výtvarné schopnosti a technické zručnosti, sleduje úroveň ich práce a stará sa o výchovu dorastu. Trvale udržiava databázy schválených vzorov výrobkov šírených pod značkou „ÚĽUV“ a sleduje ich dodržiavanie.

Hlavnou témou roka 2024 boli „prírodné textilné vlákna: ľan, konopa a žihľava“, na ktorú bol zameraný celoročný program pre odbornú aj širokú verejnosť. Súčasťou je materiálová výstava z cyklu „Tradícia netradične: ľan a konopa“ a séria sprievodných podujatí. V roku 2024 boli realizované odborné podujatia k 25. výročiu vzniku Školy remesiel ÚĽUV a prípravné práce k projektu venovanému 80. výročiu vzniku organizácie: „2025 – Rok tradičného remesla“. Naďalej pokračuje projekt Otvorený ateliér ÚĽUV. Rozhodnutím Medzivládneho výboru na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva z 5. decembra 2024 bola Škola remesiel ÚĽUV zaradená do Zoznamu dobrých praktík ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO.

Umelecké súbory

V oblasti tradičnej ľudovej kultúry a jej interpretácie pôsobia v rámci rezortu kultúry tri organizácie, ktoré sa zameriavajú na jej scénické a umelecké spracovanie, a to:

Slovenský ľudový umelecký kolektív (SEUK) je prevažne zájazdovým telesom. Ťažisko jeho prezentačnej činnosti tak spočíva vo vystupovaní v teréne. Je to štátna profesionálna umelecká inštitúcia s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti umeleckého spracovania a interpretácie folklóru, ako aj v oblasti starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru Slovenska. SEUK má aj vlastnú umeleckú scénu, ktorá okrem potreby naštudovania vlastných programov dáva možnosť organizovať aj vlastné predstavenia v domácom prostredí. S prihliadnutím na charakter telesa, dominantnou formou šírenia ľudovej kultúry je tvorba a prezentácia scénických programov čerpajúcich z etno-kultúrnych tradícií Slovenska. Prostredníctvom Centra pre tradičnú ľudovú kultúru plní funkciu kompetenčného centra vo vzťahu k implementácii Dohovoru UNESCO o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva a štátnej kultúrnej politiky v oblasti tradičnej ľudovej kultúry pre organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR, iné štátne organizácie, ako aj neštátne subjekty zaoberajúce sa tradičnou ľudovou kultúrou.

Hlavnou dramaturgickou náplňou pre rok 2024 bola premiéra hudobno-tanečného projektu „Balady“, koprodukčné predstavenie muzikálového projektu Radošinského naivného divadla a SEUKu „Ako som vstúpil do seba“ a reprízovanie hudobno-tanečného programu „Pašie“. Ďalej boli reprízované programy ako Slovensko, Gašparko a Zvuky nie sú muky. Koprodukčné predstavenie s Baletom SND s názvom Balet & SEUK / Tancom k sebe a projekt Billy Barman a dievčatá zo SEUKu.

V druhom polroku 2024 prebiehala dramaturgická príprava slávnostného galaprogramu venovanému 75. výročiu SEUKu. V spolupráci s ÚĽUVom zorganizovali tradičné podujatie Deň detí v SEUKu a v spolupráci s Národným osvetovým centrom hostili program multižánrového festivalu tvorivosti Tvor*BA.

Umelecký súbor Lúčnica (US Lúčnica) má významné postavenie v oblasti slovenskej kultúry. Jeho poslaním je vytvárať umelecké programy, ktoré rôznymi úrovňami štylizácie, spôsobmi interpretácie a umeleckého spracovania nadväzujú na folklórne prejavy.

Pristupujú k tradičnej ľudovej kultúre a národnej kultúre Slovenska ako k svojmu hlavnému inšpiračnému zdroju. Je to umelecká inštitúcia, ktorej poslaním je naštudovať, uchovávať a interpretovať ľudové tance, hudbu a spev zo všetkých regiónov Slovenska a pre všetky vrstvy obyvateľstva. Od roku 2014 bola k Umeleckému súboru Lúčnica začlenená organizačná zložka: Dom umenia Piešťany, čím sa jeho činnosť rozšírila o sprostredkovávanie umeleckých, kultúrno-spoločenských programov podporujúcich rozvoj a skvalitnenie predmetu činnosti a ich verejnú prezentáciu, vykonávanie výstavnej činnosti a sprostredkovanie verejných filmových predstavení. Budova Domu umenia Piešťany sa stala v roku 2022 nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou. V septembri roku 2022 bol s účinnosťou od 1.1.2023 Dom umenia Piešťany delimitáciou prevedený z US Lúčnica na Slovenskú filharmóniu. US Lúčnica dostala od roku 2022 do správy priestory v Hurbanových kasárňach, ktoré slúžia na nácviky tanečnej zložky. V roku 2023 vydala DVD s programom „Z tvorby prof. Štefana Nosáľa“ a knihu „Fenomén Lúčnica“. V roku 2024 pripravili prvé dielo z plánovanej edície „Z lúky živých tradícií“. V rámci projektu Kultúra pre školy pridali nový formát „Krása krajov a krojov“ určený deťom základných škôl. Vrcholným podujatím s detským divákom bolo zavŕšenie Bratislavského kultúrneho leta s programom Lúčnica a deti. Zrealizovali výnimočné turné v Číne, kde sa Lúčnica predstavila v prestížnych operných domoch.

Tanečné divadlo Ifjú Szivek (TD IS) je štátnou, profesionálnou umeleckou inštitúciou s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti umeleckého spracovania a interpretácie folklóru. Tvorivá, umelecká, prezentačná činnosť je zameraná na vytváranie umeleckých, výchovných a vzdelávacích programov, ktoré nadväzujú na tradičnú kultúru občanov maďarskej národnosti žijúcich na území Slovenskej republiky. Ďalej je zameraná na zachovanie, rozvoj a interpretáciu ľudových tancov, piesní, hudby ako i vokálnych a inštrumentálnych diel klasického dedičstva európskej hudobnej a tanečnej kultúry, prípravu a vydávanie printových, zvukových, obrazových a iných multimediálnych nosičov a rozširovanie ich dokumentácie a propagácie svojej činnosti. Tanečné divadlo Ifjú Szivek je jediný maďarský umelecký kolektív na Slovensku s profesionálnou základňou a celoslovenskou pôsobnosťou.

TD IS uviedlo v roku 2024 nové tanečno-divadelné predstavenie s názvom Last words of Martin György, ktoré bolo Asociáciou súčasného divadla na Slovensku

nominované na divadelnú cenu Dosky 2024 v kategórii mimoriadny počin v oblasti tanečného umenia. Medzi nové tanečné predstavenia patrí aj „Slobodný“ kolektív, ktorý hosťoval v regiónoch južného Slovenska a „Central Europe“ sa predviedol na zahraničných predstaveniach v Indii.

4.3 Organizácie vo vecnej pôsobnosti sekcie umenia a štátneho jazyka

Divadlá a divadelná činnosť

Ich hlavným poslaním je rozvíjať národnú divadelnú kultúru a prezentovať ju aj v zahraničí. Umelecky pripravovať a verejne predvádzať dramatické, hudobno-dramatické a tanečné diela; zabezpečovať kvalitné uvádzanie reprízovaných inscenácií; realizovať výrobu scénických a kostýmových výprav; vydávať a rozširovať periodické a neperiodické publikácie a propagačné materiály; usporadúvať výstavy, ktoré propagujú ich činnosť; rozvíjať spoluprácu s partnerskými divadlami a festivalmi na Slovensku ako aj v zahraničí a zapožičiavať divadelné výpravy, hudobné materiály, nástroje a notový materiál.

Do tejto kategórie patria divadlá v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry SR a to:

Slovenské národné divadlo (SND) patrí k najvýznamnejším a najstarším kultúrnym inštitúciám na Slovensku. Súčasnú SND tvoria tri profesionálne umelecké súbory: činohra, opera a balet. V roku 2024 plnilo stanovené ciele v súlade s kontraktom a štatútom SND. Divácky záujem udržiavalo inscenovaním nových titulov a uvádzaním inscenácií z repertoáru divadla, v ktorom bola zastúpená klasická svetová i súčasná tvorba, ako aj pôvodná slovenská tvorba. Okrem toho vykonávalo podnikateľskú činnosť v oblasti gastroprevádzok a prevádzku parkoviska pri novej budove SND. V nastúpenom trende zvyšovania návštevnosti a tržieb prispieva k ekonomickej udržateľnosti inštitúcie. V roku 2024 pokračovalo na projekte Obnova budovy Umelecko-dekoračných dielní SND, v procese prípravy rekonštrukcie historickej budovy SND. Pripravuje realizáciu investícií do obnovy divadelných technológií novej budovy SND ako aj technológií samotnej budovy.

Po dlhoročnej príprave sa podarilo zrealizovať tlač exkluzívnej trojzväzkovej publikácie Sto rokov Slovenského národného divadla, ktoré zachytáva históriu SND počas rokov 1920 - 2020.

Divadlo Nová scéna (DNS) pokračovalo v plnení vytýčených úloh z predchádzajúceho obdobia s orientáciou na uvádzanie hudobno-dramatických diel svetovej klasiky, pôvodných muzikálových titulov, operetného diela, žánrovo ľahších činoherných titulov. Dramaturgickú líniu obohatili inscenácie projektu Mladá nová scéna a rovnocenný priestor dostali aj inscenácie zamerané na detského diváka, či edukačná práca s mládežou – diskusie po predstaveniach s odborníkmi a divákmi na dané témy. V ostatnom období sa divadlo vyprofilovalo ako prioritne hudobno-dramatické, kde licencované svetoznáme tituly dosahujú úroveň svetových muzikálových scén. Zároveň v pravidelných intervaloch uvádza pôvodné slovenské diela. Pripravuje projekt mecenášskej podpory, ktorý by umožnil návštevu predstavení aj sociálne znevýhodneným divákom a rodinám. Niektoré inscenácie sú tlmočené do posunkovej reči. Na scénach divadla hostovali aj v roku 2024 súbory z tuzemska i zo zahraničia. Úspešnosť predstavení a neustále sa zvyšujúci záujem divákov je výsledkom zaujímavej dramaturgickej ponuky a profesionálneho spracovania predstavení ako aj marketingovej komunikácie a obchodných aktivít.

Štátna opera Banská Bystrica (ŠO BB) je jednou z troch profesionálnych operných a baletných scén na Slovensku a jediná mimo hlavného mesta, čo jej zaručuje výnimočné postavenie v slovenskej kultúre. Snaží sa uplatňovať takú dramaturgiu, aby oslovila čo najširšie divácke spektrum. ŠO BB sa podarilo zostaviť programovú ponuku, ktorá oslovuje náročných divákov, ale aj divákov, ktorí sa so žánrami hudobno-dramatického divadla a tanca len zoznamujú. Dominuje žáner opery, nasledujú operety, tanečné a hudobno-dramatické tituly, ako aj klasický balet. Štátna opera je jednou z najvýznamnejších kultúrno-spoločenských organizácií v Bansko-bystrickom kraji s celoslovenskou pôsobnosťou. Okrem iného poskytuje pracovné príležitosti pre absolventov hudobného školstva na Slovensku, čím vo svojej činnosti dáva priestor mladým nastupujúcim umelcom, ktorí sa neskôr stávajú posilami opernej scény SND.

Rok 2024 bol mimoriadne úspešný nie len v diváckej návštevnosti, ale aj v dosiahnutých tržbách. Opera dosiahla historicky najvyššiu návštevnosť – 95,1 %. Z pohľadu investícií bude ŠO BB pokračovať v realizácii projektu „Rekonštrukcia národnej kultúrnej pamiatky a prevádzkových priestorov Štátnej opery v Banskej Bystrici“, ktorý bol schválený uznesením vlády SR na rok 2025. Z dôvodu rekonštrukcie sídelnej budovy v súčasnosti prebiehajú rokovania so Slovenským národným divadlom, Národným divadlom

Košice, Divadlom Nová Scéna, Slovenskou filharmóniou, Štátnou filharmóniou a Štátnym komorným orchestrom Žilina. Cieľom týchto rokovaní je začať proces príprav a plánovania hosťovania Štátnej opery so svojimi predstaveniami na ich scénach.

Národné divadlo Košice (ND KE) je profesionálna kultúrna a umelecká inštitúcia s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorej predmetom činnosti je naštudovanie diel pôvodnej slovenskej a svetovej dramatickej, hudobno-dramatickej, hudobnej a tanečnej tvorby a ich sprístupňovanie verejnosti s cieľom rozvíjať národnú divadelnú kultúru v SR a dôstojne reprezentovať slovenské divadelné umenie v zahraničí. Premiérové inscenácie priniesli do repertoáru divadla rôznorodé žánre aj rôzne divadelné postupy, čím sa podarilo naplniť potrebu rozmanitosti a prispieť k rastu všetkých troch umeleckých súborov a priniesť diela určené všetkým cieľovým skupinám. V roku 2024 pokračovalo divadlo v dlhodobej koncepcii práce s detským divákom a v odborných lektorských a dramaturgických úvodoch k vybraným inscenáciám, ktoré realizovali umelci a dramaturgovia divadla. V rámci práce s mladým publikom sa po vybraných predstaveniach baletu uskutočnili besedy tvorcov so študentmi stredných škôl. ND KE výrazne posilnilo svoje marketingové aktivity s cieľom rozšíriť povedomie o divadelných predstaveniach a prilákať širšie publikum, čo prispelo k pozitívnemu trendu rastúceho záujmu o predstavenia a nárastu tržieb.

V roku 2024 bola vypracovaná projektová dokumentácia k získaniu stavebného povolenia na zníženie energetickej náročnosti dielní a skladov na Južnej triede 60. Cieľom rekonštrukcie je znížiť náklady na energie, zlepšiť pracovné podmienky zamestnancov a zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť týchto budov. Najväčšou prioritou v oblasti investícií v najbližšom období, bude pripraviť všetky projektové dokumentácie a získať stavebné povolenia na rozsiahlu rekonštrukciu nehnuteľností v správe ND KE, osobitne historickej budovy, ktorá patrí medzi najvýznamnejšie kultúrne pamiatky v historickom centre Košíc.

Divadelný ústav (DÚ) založený v roku 1969 je celoslovenskou odbornou inštitúciou, ktorá sa zaoberá komplexným výskumom, dokumentáciou a poskytovaním informácií vo vzťahu k divadelnej kultúre na Slovensku od vzniku prvej profesionálnej scény v roku 1920. Plní nezastupiteľnú úlohu v oblasti mapovania a výskumu profesionálnej divadelnej kultúry na Slovensku, v oblasti dokumentačnej činnosti, edičnej a vydavateľskej činnosti, výstavnej, prezentačnej a edukačnej činnosti a pod. Dokumentačná činnosť

je zameraná na zhromažďovanie, odborné spracovávanie, uchovávanie a sprístupňovanie archívnych, dokumentačných, knižničných, audiovizuálnych a scénografických historických zbierok a fondov o divadelnej kultúre na Slovensku. Vykonáva aj niektoré špecializované funkcie Archívu osobitného významu a je zaradený medzi špecializované verejné archívy Slovenskej republiky s akreditovaným pracoviskom výskumu a vývoja. Vo vzťahu k zahraničiu je Divadelný ústav členom medzinárodných mimovládnych organizácií ITI, ENICPA, IETM, SIBMAS a ICOM, prostredníctvom ktorých sa zapája do medzinárodných odborných teatrologických aktivít a projektov a v rámci tejto spolupráce i svojich ďalších aktivít napomáha prezentácii slovenského divadla v zahraničí.

DÚ je zakladateľom projektu Nová dráma/New Drama a hlavným organizátorom Festivalu inscenácií súčasnej drámy Nová dráma/New Drama, spoluvyhlasovateľom súťaže pôvodnej dramatickej tvorby DRÁMA a Dramaticky mladí. V rámci priestoru Štúdio 12 – štúdia pre novú drámu – prezentuje súčasnú slovenskú a európsku drámu i divadlo, usporadúva semináre, workshopy a scénické čítania. Priestory Štúdia 12 prešli počas roka 2024 postupnou rekonštrukciou – asanácia sociálnych zariadení, výmena osvetlenia v chodbe, položenie novej podlahy, maľba a inštalácia novej svetelnej rampy. Počas tohto obdobia program divadla prešiel do on-line formátu platformy Youtube.

Hudba a hudobná činnosť

V oblasti hudby v pôsobnosti sekcie umenia a kreativity vyvíjali činnosť tri organizácie s vlastnými umeleckými súbormi – **Slovenská filharmónia (SF)**, **Štátna filharmónia Košice (ŠF KE)** a **Štátny komorný orchester Žilina (ŠKO Ž)** - štátne príspevkové organizácie, ktoré zabezpečovali koncertné vystúpenia tak doma ako aj v zahraničí so zreteľom na významné výročia a celospoločenské udalosti a realizáciu nových foriem práce s verejnosťou a publikom. Rozvíjajú národnú hudobnú kultúru; usporadúvajú alebo spoluorganizujú festivaly, koncerty hosťujúcich umelcov; organizujú pravidelnú koncertnú činnosť; realizujú cieľenú hudobno-výchovnú a vzdelávaciu činnosť zameranú na mladého poslucháča a mladé hudobné talenty; realizujú zvukové a audiovizuálne záznamy umeleckých výkonov členov svojho telesa i hosťujúcich umelcov; vydávajú, rozširujú a sprístupňujú periodické a neperiodické publikácie, propagačné

materiály v oblasti hudobnej kultúry; budujú archív notového a audiovizuálneho materiálu; zabezpečujú starostlivosť o hudobné nástroje vrátane ich obnovy; spolupracujú s inými verejnými inštitúciami v oblasti svojho predmetu činnosti.

Na koncertoch **Slovenskej filharmónie**, ktoré sa stretávajú so stále sa zvyšujúcou mierou záujmu u širokého publika sa v roku 2024 predstavil rad významných medzinárodných dirigentských osobností a sólistov. Umelecké telesá SF sa prezentovali aj na zahraničných zájazdoch v Európe ale aj v Japonsku či Južnej Kórei. Pokračovali tiež v realizácii cyklov Hudobná akadémia, Rodinné koncerty a Junior, ako aj v projekte filharmonickej škôlky, v rámci ktorej Slovenská filharmónia ponúka edukačné koncerty pre deti predškolského veku.

Štátna filharmónia Košice realizuje postupnú rekonštrukciu a obnovu priestorov sídelnej budovy-Domu umenia, ktorá je národnou kultúrnou pamiatkou a má ju v prenájme od mesta Košice od roku 1994. Ďalej pokračuje v modernizácii a budovaní notového archívu; v realizácii koncertov a projektov pre deti a mládež; odohráva mimoriadne koncerty, verejné generálky, festivalové koncerty a tiež komorný koncert. V zahraničí účinkovala v lotyšskej Rige. Na pôde ŠF KE sa predstavilo 22 hosťujúcich umelcov a telies, najmä v rámci hudobných festivalov Košická hudobná jar a Medzinárodný organový festival Ivana Sokola. V rámci aktívnej práce s publikom realizuje predkoncertné stretnutia a dramaturgické úvody na verejných generálkach. V oblasti vydavateľskej činnosti ŠF KE zaznamenala a vydala na CD a LP nosičoch koncert „Má vlast“ pri príležitosti 200. výročia narodenia Bedřicha Smetanu. Pri LP nosičoch išlo o limitovanú edíciu 200 ks, ktorá bola vo februári 2025 nominovaná na cenu Radio Head Awards.

Štátny komorný orchester Žilina bol vytvorený v roku 1974 ako jediný orchester mozartovského obsadenia na Slovensku a túto prioritu si udržal počas celých 50 rokov svojej bohatej koncertnej činnosti. ŠKO Žilina tvorí spojovací článok medzi veľkými symfonickými orchestrami a malými komornými súbormi, čo mu zaručuje výnimočné postavenie nielen v slovenskej, ale aj európskej hudobnej kultúre. Jeho repertoár tvoria diela z obdobia baroka, klasicizmu, romantizmu a súčasnej hudby s dôrazom na súčasnú slovenskú tvorbu. V roku 2024 uskutočnili v rámci koncertnej sezóny abonementné koncerty a ich reprízy; koncerty pre mladých poslucháčov; koncerty s uvádzaním pôvodnej

slovenskej tvorby; komorné koncerty; klavírne recitály a mimoriadne koncerty v mestách Slovenskej republiky ako aj v zahraničí. Na pôde ŠKO účinkovali tiež hosťujúce súbory a sólisti aj zo zahraničia. Vyvrcholením sezóny bol 33. ročník renomovaného Stredoeurópskeho festivalu koncertného umenia Allegretto, ktorého hlavným usporiadateľom je Hudobné centrum Bratislava.

Do pôsobnosti MK SR patrí aj **Hudobné centrum (HC)**. Jeho poslaním je podporovať slovenské hudobné umenie organizovaním koncertov, uvádzaním skladieb slovenských autorov, vydávaním hudobní, kníh o hudbe, zvukových nosičov, dokumentáciou koncertného života na Slovensku, propagáciou slovenskej hudobnej kultúry v zahraničí, organizovaním hudobno-vzdelávacích projektov a podujatí. Prostredníctvom rámcovej schémy Fórum mladých talentov je podporovať najmä mladých umelcov a umožňovať im účasť na domácich i medzinárodných súťažiach. Hudobné centrum je hlavným organizátorom medzinárodného festivalu súčasnej hudby Melos-Étos, ktorý je od roku 1991 jedinou kontinuálne fungujúcou platformou pre systematické uvádzanie domácej a zahraničnej súčasnej tvorby. Tiež organizuje festival Dni starej hudby a sériu festivalov Pro Musica Nostra. Pripravuje výchovné koncerty pre deti materských a základných škôl. Ďalšou nemenej významnou aktivitou je dokumentačná, archívna a informačná činnosť, ktorá má vo veľkej miere podobu elektronických výstupov. Je tiež hlavnou vydateľskou inštitúciou v oblasti klasickej hudby a muzikologickej literatúry na Slovensku. Hudobné centrum je tiež členom domácich a medzinárodných organizácií ako napríklad IAMIC (International Association of Music Centres), IAML (International Association of Music Libraries), ISCM (International Society for Contemporary Music), EFNYO (European Federation of National Youth Orchestras).

Literatúra a knižná kultúra

Slovenské literárne centrum, ďalej aj ako „SLC“) sa sústreďuje najmä na budovanie dokumentácie o súčasných procesoch prebiehajúcich v slovenskej literatúre a sprístupňovanie informácií o nich širokej slovenskej i zahraničnej verejnosti. Rovnako dôležitá je prezentácia slovenskej literatúry a vytváranie podmienok na jej šírenie, vydávanie a širšiu recepciu doma i v zahraničí. V oblasti dokumentačnej činnosti SLC pokračovalo

v napĺňaní elektronickej databázy venovanej slovenským spisovateľom a ich tvorbe, ako aj prezentácii noviniek o súčasnej literatúre.

V súvislosti s inováciou webového sídla bola prezentácia slovenskej literatúry na internete obohatená o nové nástroje propagácie autorov a ich diel. Významnú dostavbu webového sídla SLC tvorí spustenie jeho anglickej verzie. Zároveň boli spustené nové online prezentácie slovenskej literatúry, ako aj ich autorské zázpisníky. Centrum je momentálne na Slovensku jedinou špecializovanou organizáciou, ktorá sa sústavne a profesionálne zaoberá súčasnou slovenskou literatúrou a jej aktuálnym stavom. Buduje elektronicnú a verejne prístupnú databázu autorov a ich diel. Zároveň je partnerom orgánov štátnej správy, slovenským a zahraničným kultúrnym inštitúciám, či inštitúciám a úradom orientovaným na reprezentáciu Slovenska vo svete, ako sú veľvyslanectvá Slovenskej republiky, Slovenské inštitúty pri slovenských zastupiteľských úradoch a spolky krajanov v zahraničí. V najbližších rokoch sa chce viac zamerať na nemecký, francúzsky a angloamerický trh, čomu prispôsobí aj štruktúru svojej činnosti.

SLC taktiež zabezpečovalo podporu tvorby a vydávania kvalitnej pôvodnej literatúry prostredníctvom štipendijného programu pre mladých spisovateľov a spisovateľky. Ambíciou centra je zorganizovať čestné host'ovanie Slovenska na jednom z veľtrhov v Nemecku. Z veľkých a mimoriadnych podujatí, ktoré ma SLC v pláne je príprava osláv storočnice časopisu Slniečko v roku 2027.

Výtvarné umenie, fotografia, architektúra a dizajn

Slovenské centrum dizajnu (SCD) je jediné odborné pracovisko v oblasti dizajnu s celoslovenskou pôsobnosťou, ktoré v rámci svojho predmetu činnosti plní úlohu dokumentačného, informačného, propagačného, konzultačného, výskumného, edičného a študijného pracoviska a zabezpečuje prezentáciu dizajnu v zahraničí. Činnosť centra charakterizovala intenzívna medzinárodná reprezentácia slovenského dizajnu; pokračovanie výskumu neprebádaných oblastí histórie dizajnu na Slovensku a záchrana diel historického dizajnu; propagácia súčasného a historického dizajnu pre väčšinového diváka na Slovensku a práca s rôznymi skupinami obyvateľ'stva vrátane odbornej verejnosti.

Národná cena za dizajn, najvyššia forma ocenenia v oblasti dizajnu, vyhlasovaná v spolupráci s MK SR od roku 1993 a teda už viac ako 30 rokov, patrí ku kľúčovým aktivitám SCD. Vydáva špecializovanú, odbornú revue o dizajne Designum, jedínú svojho druhu na Slovensku a prevádzkuje informačný systém IS DIZAJN. Spolupracuje s podobnými organizáciami v zahraničí a s medzinárodnými organizáciami priemyselných a grafických dizajnérov. Rozvíja trvalé pracovné kontakty s ďalšími odbornými pracoviskami na Slovensku, vrátane vysokých a stredných škôl, pripravujúcich budúcich profesionálov pre dizajnérsku prax.

BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti je kultúrna inštitúcia s celoslovenskou a medzinárodnou pôsobnosťou, ktorá sa zameriava na rozvíjanie a šírenie umeleckej tvorby v bohatom spektre druhov a žánrov určenej všetkým vekovým kategóriám detí a mládeže. Tvorivo rozvíja teoretickú a praktickú činnosť doma i v zahraničí v oblasti umenia pre deti ako samostatného druhu umeleckej tvorby zameranej na výchovu detí umením a k umeniu.

Pracuje s profesionálnym umením určeným deťom a mládeži bez rozdielu náboženského vyznania, národnosti, úrovne talentu, či vzdelania, deťom zdravým i postihnutým. Rozvíja a šíri umeleckú tvorbu a knižnú ilustračnú tvorbu pre deti, podporuje skvalitňovanie detskej literatúry určenej všetkým vekovým kategóriám detí a mládeže doma aj v zahraničí v bohatom spektre druhov a žánrov. Pristupuje k rozličným témam špecifickým spôsobom, pričom využíva literatúru, výtvarné umenie, divadlo a hudbu.

Témy sú podávané prístupnou formou, deti majú možnosť objekty a exponáty kedykoľvek vziať do rúk, vnímať ich zrakom, ale aj ostatnými zmyslami, rovnako je tomu aj pri príprave tvorivých dielní a programov. Deti si zvykajú na vzájomnú komunikáciu a majú možnosť prezentovať svoje schopnosti a zručnosti.

Svoju činnosť koordinuje s príslušnými organizáciami na Slovensku i v zahraničí. Organizuje celoslovenskú súťaž Najkrajšie knihy Slovenska s udelením cien a usporiadaním výstavy. Vyvrcholením prác za rok 2024 bola realizácia 29. ročníka Bienále ilustrácií Bratislava – medzinárodnej výstavy originálov ilustrácií kníh pre deti a 17. ročníka Bienále animácií Bratislava – medzinárodného festivalu animovaného filmu pre deti. Nemenej významné je udeľovanie ceny Ľudovíta Fullu za ilustračný prínos v tvorbe pre deti a ceny Trojruža za autorský prínos v tvorbe pre deti. Bibiana v roku 2024 pripravila 47 výstav

na Slovensku ako aj v zahraničí, množstvo programov, organizovaných výkladov na výstavách, divadelných predstavení a tvorivých dielní.

Kunsthalle Bratislava je nezberkotvorná štátna príspevková organizácia výstavného, dokumentačného a vzdelávacieho typu s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti súčasného vizuálneho umenia. Hlavným poslaním organizácie je odborne a cieľavedome prezentovať súčasné vizuálne umenie v celej jeho šírke a rozmanitosti, systematicky ho mapovať, odborne reflektovať a sprístupňovať domácemu, ako aj zahraničnému publiku. Jedným z cieľov činnosti KHB je aj medzinárodná podpora a zviditeľnenie slovenského umenia v zahraničí.

K 1. januáru 2020 bola KHB vlastnou zriaďovacou listinou založená ako samostatná štátna príspevková organizácia MK SR pod oficiálnym názvom Kunsthalle Bratislava. Dňom 31. marca 2024 bola organizácia zrušená delimitáciou pod Slovenskú národnú galériu.

Všetky organizácie, vrátane kapitoly MK SR zverejňujú na svojich internetových stránkach Výročné správy o činnosti a hospodárení, kde je detailne opísaná identifikácia organizácie; poslanie a strednodobý výhľad organizácie; kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie, činnosti a produkty organizácie a ich náklady; rozpočet organizácie, zhodnotenie zamestnanosti; hodnotenie a analýza vývoja organizácie v hodnotenom roku a hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie.

V. Informácie u fungovaní Ministerstva kultúry SR

Pôsobenie MK SR upravuje § 18 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii vlády SR a organizácii ústrednej štátnej správy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého je Ministerstvo kultúry SR ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky pre štátny jazyk, ochranu pamiatkového fondu, kultúrne dedičstvo a knihovníctvo, umenie, autorské právo a práva súvisiace s autorským právom, kultúrno-osvetovú činnosť a ľudovú umeleckú výrobu, prezentáciu slovenskej kultúry v zahraničí, vzťahy s cirkvami a náboženskými spoločnosťami, médiá a audiovíziu, podporu kultúry národnostných

menšín. Ministerstvo kultúry SR tiež metodicky riadi činnosť slovenských inštitútov v zahraničí v oblasti ich kultúrneho pôsobenia.

Pri plnení svojich úloh sa riadi Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, právne záväznými aktmi Európskej únie, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, uzneseniami vlády Slovenskej republiky, štatútom a organizačným poriadkom ministerstva, zameraním kultúrnej politiky, ktorá nadväzuje na Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky, Plánom legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky a Plánom práce vlády Slovenskej republiky na príslušný rok.

Účtovný prehľad na stav konsolidovaného celku poskytuje Konsolidovaná účtovná závierka za rok 2024, ktorú tvorí konsolidovaná súvaha, konsolidovaný výkaz ziskov a strát a konsolidované poznámky.

Rozpočtový pohľad na čerpanie prostriedkov štátneho rozpočtu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v štruktúre záväzných ukazovateľov z pohľadu ekonomickej, funkčnej a programovej štruktúry poskytuje Štátny záverečný účet za rok 2024.

Záväzný ukazovateľ príjmov kapitoly bol stanovený v sume 1 200 000 eur. Počas roka bol upravený na 1 209 710 eur. Rozpočtová kapitola ministerstva dosiahla skutočné príjmy celkom v sume 4 625 455 eur. Dosiahnuté príjmy kapitoly MK SR v celkovom objeme 4 625 455 eur tvorili prostriedky štátneho rozpočtu (zdroj 111) vo výške 4 614 790 eur, prostriedky štátneho rozpočtu z predchádzajúceho roku v sume 955 eur (zdroj 131N) a prostriedky prijaté z náhrad z poistného plnenia (zdroj 72e) vo výške 9 710 eur. Na plnení príjmov kapitoly MK SR sa najvýraznejšie podieľali príjmy na položke 290 – Iné nedaňové príjmy spolu v sume 3 435 125 eur, kde najvyšší príjem vykázal MK SR – aparát z vratiek za nečerpané transfery organizáciami v pôsobnosti kapitoly v sume 3 205 601 eur.

Výdavky kapitoly MK SR boli schválené v sume 443 145 728 eur a v priebehu roka upravené rozpočtovými opatreniami na sumu 451 369 995 eur. Skutočné čerpanie k 31.12.2024 predstavuje sumu 448 219 890 eur. Podľa zdrojov bolo k 31.12.2024 vykázané čerpanie prostriedkov EÚ v sume 304 057 eur, prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR v sume 99 775 eur a mechanizmu POO v sume 9 297eur.

V porovnaní s rokom 2023 kapitola MK SR v roku 2024 vykázala nárast v čerpaní celkových bežných výdavkov o 1 026 580 eur, t. j. o 0,23 %. Nárast výdavkov najvýraznejším spôsobom ovplyvnilo zvýšenie sumy poskytnutého transferu na Projekt

Európske hlavné mesto kultúry, ďalej Fondu výtvarných umení, Literárnemu fondu, Hudobnému fondu, Slovenskej televízii a rozhlasu a realizácia organizačných zmien v súvislosti s 10 % -ným viazaním v rámci konsolidačných opatrení.

Záväzný ukazovateľ – kapitálové výdavky zo zdroja štátneho rozpočtu bol pre kapitolu MK SR schválený v sume 36 062 684 eur, rozpočtovými opatreniami bol upravený na sumu 27 559 889 eur, tento bol splnený na 98,90 % v sume 27 257 276 eur. Podľa zdrojov bolo vykázané čerpanie kapitálových výdavkov z prostriedkov EÚ v sume 304 057 eur, z prostriedkov na spolufinancovanie 99 775 eur a z mechanizmu POO to bolo 9 297 eur.

Čerpanie v tejto kategórii výdavkov vykazuje MK SR – aparát. V najväčšej miere sa na čerpaní podieľali kapitálové transfery poskytnuté príspevkovým organizáciám v sume 19 147 229 eur, transfery v rámci dotačného systému v sume 3 867 700 eur, transfer STVR v sume 2 300 000 eur, transfer Fondu na podporu umenia v sume 700 000 eur a posledným bol transfer TASR v sume 110 000 eur. Najvýznamnejšími investičnými akciami príspevkových organizácií, na ktoré kapitola MK SR prostredníctvom rozpočtu MK SR- aparát poskytla transfer boli: rekonštrukcia NKP a rekonštrukcia prevádzkových priestorov Štátnej opery v Banskej Bystrici; obnova hradu Krásna Hôrka; rekonštrukcia, modernizácia a stavebné úpravy objektov Slovenskej filharmónie; komplexná revitalizácia budovy SNM – Múzeum E. Štúra v Modre a rekonštrukcia, modernizácia a stavebné úpravy objektov US Lúčnica.

Ministerstvo kultúry SR aj v roku 2024 realizovalo plnenie úloh vyplývajúcich z Revízie výdavkov na kultúru, a to od prvotného zberu dát v rámci kultúrnych politík, medzi ktoré boli zaradené aj sektorové politiky všetkých odvetví kultúrneho a kreatívneho priemyslu a politiky vzdelávania profesionálov pôsobiacich v oblasti kultúry, čo bolo od roku 2019, kedy v rámci Návrhu rozpočtového plánu Slovenskej republiky vláda SR na svojej schôdzi schválila Mandát pre revíziu výdavkov na kultúru. Pre roky 2021 – 2025 platí, že prebieha Aktualizácia implementačného plánu revízie výdavkov na kultúru, čo predstavuje aktualizáciu niektorých termínov implementácie opatrení a cieľový stav niektorých indikátorov. Súhrnná implementačná správa hodnotí plnenie opatrení revízie v ročných intervaloch od kedy bola revízia schválená vládou SR.

Národný projekt Zavádzanie a podpora manažérstva kvality v organizáciách verejnej správy sa na MK SR začal realizovať od septembra 2020 a trval do apríla 2022. Cieľom projektu bolo prispieť k zvýšeniu efektivity a kvality riadenia činností organizácií verejnej správy. Počas implementácie prešlo ministerstvo fázou samohodnotenia, zlepšovania a celý proces bol ukončený hodnotením Externej spätnej väzby modelu CAF.

Výsledkom hodnotenia externými hodnotiteľmi bolo v roku 2022 udelenie titulu Efektívny používateľ modelu CAF Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR. Ministerstvo kultúry SR pokračovalo II. fázou implementácie modelu CAF v rámci udržateľnosti projektu a 28. mája 2024 opätovne získalo titul Efektívny používateľ modelu CAF, čo je prestížne medzinárodné ocenenie v procese zavádzania kvality. Odovzdanie certifikátu bolo završením druhej fázy implementačného procesu modelu CAF, fázy udržateľnosti, v podmienkach ministerstva v rámci národného projektu Zavádzanie a podpora manažérstva kvality v organizáciách verejnej správy, podporeného z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa.

Činnosť konsolidovaného celku nemá vplyv na životné prostredie a zamestnanosť.

Konsolidovaná účtovná závierka bola zostavená za predpokladu nepretržitého trvania všetkých účtovných jednotiek konsolidovaného celku.

VI. Záver

Ministerstvo kultúry SR sa snažilo v Konsolidovanej výročnej správe Ministerstva kultúry Slovenskej republiky za rok 2024 prezentovať základné údaje o kapitole MK SR, jej postavenie, pôsobnosť, úlohy ministerstva a organizácií v jej pôsobnosti, ich plnenia, hodnotenie výsledkov rozpočtového hospodárenia kapitoly, rozpočtových a príspevkových organizácií v jej pôsobnosti a majetkovej pozície kapitoly.

Konsolidovaná účtovná závierka MK SR za rok 2024 je overená nezávislou audítorskou spoločnosťou v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi.

Správa je komplexnou prezentáciou kapitoly MK SR ako jedného ekonomického konsolidovaného celku s predpokladom určitej vypovedacej schopnosti, tak pre laickú, ako aj odbornú verejnú.